

**Pracovní skupina „Orientalia Bohemica“
(moderátor Petr Charvát)**

Výběrová bibliografie s tematikou „Orientalia Bohemica“ 2010

(Poznámka: Do bibliografie byla pojata i díla mimo orientalistické obory, pokud významnou měrou přispívají k poznání dějin českých zemí a kontextů vázaných na styky s Orientem v době osvětlené historickými prameny.)

Alder, Cornelia – Matt, Christoph Philipp: Der mittelalterliche Friedhof der ersten jüdischen Gemeinde in Basel : Ausgrabungen im Kollegiengebäude der Universität / Cornelia Alder und Christoph Philipp Matt ; mit einem numismatischen Teil von Beatrice Schärli und Michael Matzke und mit Beitr. von Gil Hüttenmeister ... [et al.], Basel : Archäologische Bodenforschung des Kantons Basel-Stadt, 2010, ARÚ AV ČR, Signatura: E-MaArB/21 Volný výběr.

Roger S. Bagnall (ed.), The Oxford Handbook of Papyrology, Oxford: Oxford University Press 2009, ISBN 978-0-19-517838-8 (mj. na str. 473-494 Jean Gascou: The papyrology of the Near East, 477-478 - Dura Europos a Middle Euphrates, 479-481 - Nahal Hever, helénizovaná a pořímštěná nežidovská skupina; 480 – Petra, Byzanc; 480-481 – Nessana – Byzanc a Umajjovci, i glosář k Aeneidě a Aeneida sama se tam vyskytuje).

Jan Bemann (ed.): Current archaeological research in Mongolia, Papers from the First International Conference on "Archaeological Research in Mongolia" held in Ulanbaatar, August 19th - 23rd, 2007 / , Bonn : Friedrich-Wilhelms-Universität, 2009, ARÚ signatura: E-BoCo/4 Volný výběr.

Benešová Klára (ed.): Královský sňatek – Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský ~1310, Praha: Gallery 2010, ISBN 978-80-86990-55-2 (mj. Panušková, Lenka: Codex Cusanus 207, str. 326-337, a Panušková, Lenka: Codex Cusanus 208, str. 338-345, pochybuje o pražském původu a o jménu autora, arabští astrologičtí autoři to ale jsou).

Milena Bravermannová: Osudy hrobu svatého Václava (Die Schicksale des Sankt Wenzelsgrabes), in Petr Kubín (ed.), Svatý Václav – Na památku 1100. výročí narození knížete Václava Svatého, Praha: Univerzita Karlova v Praze, Katolická teologická fakulta, Ústav dějin křesťanského umění a Arcibiskupství pražské ve vydavatelství TOGGA, spol. s r. o. 2010, 149-166 (str. 158-159 - nálezy textilií ze svatováclavské tumby = ze zbytků gotického náhrobku i z truhly umístěné pod náhrobkem; většinou asi z úprav hrobu za Karla IV. a Václava IV.; 1] červené samitum snad z oblasti Předního Východu, zlatou nití vytkávané postavy slonů [?] v medailonech s hlavami přivrácenými k sobě, z Menhartovy pouti do Jeruzaléma?; 2] fragment hedvábného lampasu, na cihlově červené půdě okrový vzor, čtverec nakoso vepsaný do dalšího čtverce a rozeta vepsaná do stylizované květiny, Egypt? Irák? 13. – 1. polovina 14. století; 3] hedvábný lampas zelené barvy se žlutou sítí zašpičatělých oválů vyplněných rozetami, pseudoarabský nápis – Egypt, před 1350?; 4] hedvábný lampas se střídavě béžovou a zelenou půdou se zlatým vzorem pruhů ze srdčitých motivů vyplněných palmetami a rozetami, východní Turkestán okolo 1350; 5] fragment hedvábného lampasu - severní Itálie, okolo 1400; 6] fragment hedvábného lampasu zelené barvy – Irák, 15. století; 7] fragment hedvábného lampasu s granátovými jablky – Itálie nebo Španělsko, 2. polovina 15. století; 8] hedvábný lampas s granátovým jablkem komponovaným do rozety – Itálie nebo Španělsko, poslední třetina 15. až počátek 16. století).

Milena Bravermannová: Die Gräber der böhmischen Heiligen auf der Prager Burg, in Eva Doležalová et al. (edd.), Die Heiligen und Ihr Kult im Mittelalter (Colloquia Mediaevalia Pragensia 11, Praha 2010), Praha: Centrum medievistických studií a Filosofía – ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ 2010 (ISBN 978-80-7007-292-9), 181-202 (str. 186 – o textiliích z hrobu sv. Ludmily, dalmatika je protolampas, Byzanc; 191 – sv. Václav pohřben u oltáře Dvanácti apoštolů; 192 – textilie z hrobu sv. Václava od 12. do 16. století, nejstarší červené samitum vyšívané zlatou nití s obrazy slonů v medailonech, snad z Přední Asie; přivezl ho biskup Menhart z Jeruzaléma?, ostatní jsou lampasy, Sicílie, Egypt, východní Turkestán, Persie, severní Itálie, Španělsko; 195 obr. 12 – snímek nejstarších textilií z hrobu sv. Prokopa, č. 1, 2, 3, 5, 6, 7; 197 – údajné nálezy textilií z hrobu sv. Vojtěcha dnes neznámé; 198 – textilie z hrobu sv. Prokopa – mj. velmi jemné hedvábné samitum ve lněné vazbě, působí dojmem mušelínu – z Iráku, Mosul? – textilní útržky středověké, samitum možná i starší; taky červené hedvábí se zbytky černého okraje a zlatého plátkování – renesanční praporec kryjící kdysi hrob?; 199 – současná poloha Radimova hrobu neznáma).

Sebastian P. Brock: Two millenia of Christianity in Iraq, „Islam and Christian-Muslim Relations“ 21/2, 2010, 175-184.

Byzanz : Pracht und Alltag : Kunst- und Ausstellungshalle der Bundesrepublik Deutschland, Bonn, 26. Februar bis 13. Juni 2010 / Römisch-Germanisches Zentralmuseum, [München] : Hirmer, 2010, ARÚ signatura: F3-ByzaP Volný výběr.

Věra Čulíková: Středověká údolní niva Vltavy v Praze na Malé Straně (Valdštejnská čp. 154/III, Kolovratský palác), „Archeologické rozhledy“ LXII/1, 2010, 72-116 (str. 81 – okurka a kopr, na Moravě pospolu od doby velkomoravské, v Čechách poprvé Lichtenštejnský palác na Malé Straně, z vrstvy mladšího 9. – raného 10. století; z Kolovratu zatím nejstarší doklad fenyklu, 3. čtvrtina 13. století, ostatní naše mladší, přichází ze Středomoří; 82 – broskev, nejst. z přelomu 9. a 10. století, Hartigovský palác, a z 9.- 10. století Lobkovický palác, Pražský Hrad; fikovník – nejstarší opět Hartigovský palác, 9. století, Kolovrat až ze 13. století; Hartigovský palác, 9. století – i vinná réva, ta v Kolovratu z 12. století, v nejmladších náplavech chybí).

Dana Dvořáčková-Malá (ed.), Dvory a rezidence ve středověku III. Všední a sváteční život na středověkých dvorech (Mediaevalia Historica Bohemica 12, 2009, Supplementum 3), Praha: Historický ústav, v. v. i. 2009, ISBN 978-80-7286-153-8, ISSN 0862-979X (mj. Jakub Razim: Život všední a sváteční na dvoře korutanských vévodů na přelomu 13. a 14. století ve světle tyrolských knih počtů, 167-178: str. 170 – r. 1298 pro dvorský sjezd v Sankt Veit dodaly italské firmy [Benátčané a Florent'ané] mj. 3 kusy látky z flanderských Yprů [1 kus = 10 loktů], 5 ks šarlatu z Douai v S Francii, 3 kusy černé látky též z Yper, kus modré látky z Paříže, 2 kusy červené látky z Milána; Lenka Bobková: Přivítat a pohostit. Holdovací cesta krále Ladislava do Horní Lužice roku 1454, 253-269, na str. 264 tabulka výdajů města Zhořelce za požívatinu pro královský průvod ve dnech 29.- 30. 11. 1454, koření: pepř, zázvor, hřebíček, šafrán, skořice, rýže, rozinky, mandle, med; Pavel Trnka: Výdaje dvora Vladislava Jagellonského v letech 1471-1490, 271-292, na str. 283-284 zmiňovány řecké víno, rýže, mandle, fíky, cukr, skořice, hrozinky, dále pepř, šafrán, hřebíček, zázvor, kmín).

Entwistle, Christopher: Through a glass brightly : studies in Byzantine and medieval art and archaeology, presented to David Buckton / edited by Chris Entwistle, Oxford : Oxbow, 2003, ARÚ AV ČR, Signatura: F5-Thro Volný výběr.

Uta von Freeden: Glaube, Kult und Herrschaft : Phänomene des Religiösen im 1. Jahrtausend n. Chr. in Mittel- und Nordeuropa ; Akten des 59. Internationalen Sachsensymposiums und der Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im Mitteldonauraum / herausgegeben von Uta von Freeden, Herwig Friesinger und Egon Wamers, Bonn : Rudolf Habelt, 2009, Signatura: E-KoFr/12 Volný výběr.

Ivana Fridrichová-Sýkorová (ed.): Ecce Homo – In memoriam Jan Fridrich, Praha: Knižnice České společnosti archeologické, o. p. s., 2010, ISBN 978-80-86912-45-5 (mj. str. 261-262, Petr Charvát: K ikonografii pyxidy ze Žuráně, snad křesťanský výjev *traditio legis*; str. 312-325, Michaela Selmi Wallisová, Fenomén archeologie judaismu, souborný přehled včetně evropské perspektivy).

Ivan Hlaváček: Hebräische Berichte über die Judenverfolgungen während des ersten Kreuzzuges, [Hrsg.]: Haverkamp, Eva, Monumenta Germaniae Historica, Hebräische Texte aus dem mittelalterlichen Deutschland 1, Hannover: Hahnsche Buchhandlung 2005, zpráva in ČČH 105, 2007, č. 2, s. 471-472 (první zpráva o publikaci v českém odborném tisku).

Petr Charvát: The Emergence of the Bohemian State, Leiden and Boston: Brill 2010, ISSN 1872-8103, ISBN 978 90 04 18009 3.

Al-Chvárizmí: Aritmetický a algebraický traktát, komentáři opatřil Petr Vopěnka, Nymburk: OPS 2009, ISBN 978-80-87269-07-7.

Libor Jan, Jiří Kacetyl a kolektiv: Pocta králi – K 730. výročí smrti českého krále, rakouského vévody a moravského markraběte Přemysla Otakara II., Brno-Znojmo: Matice moravská 2010, ISBN 978-80-86488-67-7 (mj. Zdeněk Měřinský: Éra Přemysla Otakara II. na Moravě a ve Slezsku [1247-1278] v archeologických nálezech a dokladech, 141-201, na str. 189 popis sídla na motě ze ZSV Koválov u Žabčic s nálezy kášánské keramiky; na str. 192 popis části kamenné desky s kumánským nápisem, dnes umístěné v sakristii románského chrámu sv. Petra a Pavla v Řeznovicích u Ivančic [o tom Boris Novotný, Výzkum vyšinného mladohradištního opevnění Rokytne na Moravsko-Krumlovsku, jeho hradební obvod a románský dvorec Řeznovice, „Vlastivědný věstník moravský“ XXXIII/3, 1981, 282-301, na str. 296: už Balbín viděl roku 1662 v „malém“ kostele mezi Oslavany a Ivančicemi mezi dlážděním kámen se zvláštním písmem, pokládal je za kumánské, dnes existuje, v románském kostele v Řeznovicích, na str. 297 obr. 15 je jeho foto a přepis; str. 296 – mongolista Pavel Poucha potvrdil, že nápis je kumánský, a připravoval publikaci, jiný podobný nápis měl se nacházet v českém klášteře Zlatá Koruna; 297 – Řeznovice postavil snad Konrád II. Znojemský kolem 1150, 1252-1259 v majetku znojemské komendy křižovníků s červenou hvězdou u sv. Hypolita ve Znojmě, desátky náležely tehdy *ab antiquo* kapitule staroboleslavské; byl členem řádu pokřtěný Kumán, který tu byl pohřben? Na str. 299 o templářích na Moravě; v Řeznovicích zachycen náhrobek komtura řádu v Čechách a na Moravě jménem Ekko, + 1310, má ho Wolny 1837, náhrobek dnes nezvěstný]).

Kirpičnikov, A. N.: Ladoga i jeje sosedi v epochu sredněvekovja = Ladoga and its neighbours in Middle Ages / Rossijskaja akademija nauk, Institut istorii materialnoj kultury ; [otv. red.: A. N. Kirpičnikov], Sankt-Peterburg : Institut istorii materialnoj kultury, 2002, ARÚ AV ČR signatura: F9-Lado Volný výběr.

Kraemer, Joel L.: Maimonides : the life and world of one of civilization's greatest minds / Joel L. Kraemer, New York : Doubleday, 2008, ARÚ AV ČR signatura: F5-KrMa Volný výběr.

Ludowici, Babette: Trade and communication networks of the first millennium AD in the northern part of Central Europe : central places, beach markets, landing places and trading centres / herausgegeben von Babette Ludowici ... [et al.]. Stuttgart : Theiss, 2010, ARÚ AV ČR, Signatura: E-NeStS/1 Volný výběr.

Maixner, Birgit: Haithabu : Fernhandelszentrum zwischen den Welten : Begleitband zur Ausstellung im Wikinger Museum Haithabu / Birgit Maixner, Schleswig : Archäologisches Landesmuseum, 2010, ARÚ AV ČR signatura: F3-MaHa Volný výběr.

Meier, Frank: Gefürchtet und bestaunt : vom Umgang mit dem Fremden im Mittelalter / Frank Meier. Ostfildern : Thorbecke, 2007, ARÚ AV ČR signatura: F3-MeGe Volný výběr.

Militký, Jiří, 1969: Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic. 1, Bohemia / Jiří Militký, Wetteren : Moneta, 2010, ARÚ AV ČR signatura: E-CoMo/107//1 Volný výběr.

Militký, Jiří, 1969- : Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic. 1/2, Bohemia / Jiří Militký. Wetteren : Moneta, 2010, ARÚ AV ČR, signatura: E-CoMo/108//1 Volný výběr.

Militký, Jiří, 1969- : Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech Republic. 1/3, Bohemia / Jiří Militký. Wetteren : Moneta, 2010, ARÚ AV ČR signatura: E-CoMo/109//1 Volný výběr.

Francisco Morena: *Chinoiserie* – The Evolution of the Oriental Style in Italy from the 14th to the 18th century, Firenze: Centro Di 2009, ISBN 978-88-7038-451-2 (str. 23-25: Chinese Wares in Italy in the 13th and 14th Centuries, 23 – Lucera, J Itálie, nálezy porcelánu z raného 13. století; hedvábí dovážejí Janov a Benátky ve 14. století přímo z Číny; 24 – z papežských inventářů: Benedikt XI. [1303-1304], dalmatika šitá z kusů čínského hedvábí; štoly utkány v Luce podle čínských vzorů; Bonifác VIII. [1295]: *item listam de panno tartarico et aurum cum duobus leonis de argento*; Kliment III. [1311]: *Item unum pannum tartaricum pro cortina indicum laboratum ad compassum facto ad modum pinarum et in quodlibet comparsu sunt vites et folia, et due aves siue dracones*; 25-30 – Silk – 25 – Giotto kopíroval na svých malbách nápisy ujugurským písmem *phags-pa*; 26 – na sicilských hedvábích 12. století ještě nejsou čínské motivy; 28 – od 14. století se objevují v Benátkách).

Nedaškovskij, L. F. :Zolotoordynskij gorod Ukek i jeho okruga / L.F. Nedaškovskij, Moskva : Vostočnaja literatura RAN, 2000, ARÚ AV ČR signatura: F9-NeZo Volný výběr.

Novák, Vlastimil: The Kelč Hoard revised : fragments of Islamic silver coins /\$cVlastimil Novák ; with excursus by Milena Bravermanová, Praha : Institute of philosophy of the Academy of sciences of the Czech Republic :2010, ARÚ AV ČR signatura : E MoNu/1 Volný výběr.

Sven Ostritz: Die mittelalterliche jüdische Kultur in Erfurt. Band 1, Der Schatzfund : Archäologie - Kunstgeschichte - Siedlungsgeschichte / hrsg. vom Thüringischen Landesamt

für Denkmalpflege und Archäologie, Weimar, durch Sven Ostritz, Langenweißbach : Beier & Beran, 2010, ARÚ AV ČR signatura: F3-MiJü/1 Volný výběr.

Sven Ostritz: Die mittelalterliche jüdische Kultur in Erfurt. Band 4, Die alte Synagoge / herausgegeben vom Thüringischen Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie, Weimar ; durch Sven Ostritz, Langenweißbach : Beier & Beran, 2009, ARÚ AV ČR signatura: F3-Mitte Volný výběr.

Pinter, Zeno Karl: Relații interetnice în Transilvania (secolele VI-XIII) / coordonatori: Zeno Karl Pinter, Ioan Marian Țiplic, Maria Emilia Țiplic, București : Editura Economică, 2005, ARÚ AV ČR signatura: E-BiSe/12 Volný výběr.

Dalibor Prix, Jiří Roháček: Epigrafický kontexts arabských číslic, in Jiří Roháček (ed.): Epigraphica et Sepulcralia 2, Praha 2009, ISBN 978-80-86890-19-7, 195-213 (Roháček: obvyklé až do poslední čtvrtiny 14. století; Prix: do portálu v Hrusicích zazděn kámen s letopočtem 1252; letopočet by mohl být autentický, údajně odesán kámen se stejnou datací číslicemi římskými; snad ze 14. století číslice na gotickém epitafu v kostele sv. Martina ve slezském Javoru).

Hedvika Sedláčková: Záhada arabského závěsku z Uherského Hradiště – Špitálek (vyřešena), „Archeologické rozhledy“ LXII/2, 2010, 362- 363 (závěsek z jasně červeného skla s oboustrannými negativními otisky nápisů v arabském písmu, Slovácké muzeum Uherské Hradiště inv. č. SF 111, je českého původu, průmyslový výrobek, Jablonec 19. století, nálezy z J Sulawesi a z Malajsie).

Spinei, Victor: Florin Curta : text, context, history, and archaeology : studies in late antiquity and the middle ages / edited by Victor Spinei. București : Editura Academiei Române, 2009, ARÚ AV ČR signatura: E-FIMaA/6 Volný výběr.

Staecker, Jörn, The reception of Medieval Europe in the Baltic Sea Region : papers of the XIIth Visby Symposium held at Gotland University, Visby / [Ed.: Jörn Staecker], Visby : Gotland University, 2009, ARÚ AV ČR Signatura: E-AcVi/12 Volný výběr.

Zábojník, Jozef: Slovensko a avarský kaganát, Bratislava : Facultas Philosophica Universitatis Comenianae Bratislavensis, 2009, 2. přeprac, vyd, ARÚ AV ČR, Signatura: E-StArM/6,q2.